

Силабус курсу

Спадкове право

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 Право

Спеціальність – 081 Право

Освітньо-професійна програма - «Право»

Рік навчання: III. Семестр: VI.

Кількість кредитів: 5. Мова викладання: українська

Керівник курсу:

д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного права і процесу

Лукаsevич-Крутник Ірина Степанівна

Контактна інформація

i.lukasevych-krutnyk@wunu.edu.ua, +380677228411

Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Спадкове право» є глибоке та ґрунтовне вивчення норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають при здійсненні спадкування, тобто переході прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Спадкове право» є:

- ✓ формування у студентів цілісної системи теоретичних знань з дисципліни «Спадкове право»;
- ✓ поглиблене вивчення законодавства, що регулює спадкові відносини;
- ✓ вивчення доктринальних положень спадкового права;
- ✓ дослідження судової практики в сфері спадкових правовідносин;
- ✓ аналіз нотаріальної практики щодо реалізації та оформлення спадкових правовідносин;
- ✓ вироблення навичок застосовувати норм спадкового права на практиці;
- ✓ формування навичок складання проектів правових документів в сфері спадкового права для їх використання у майбутній професійній діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	Тема 1. Теоретичні основи спадкового права.	Знати поняття, предмет та принципи спадкового права України. Розуміти систему спадкового права та співвідношення спадкового права з цивільним правом та іншими галузями права. Усвідомлювати роль судової практики в регулюванні спадкових правовідносин.	усне опитування, тестування, кейси
4/2	Тема 2. Спадкові правовідносини.	Знати поняття, структуру та особливості спадкових правовідносин, види (підстави) спадкування. Знати поняття спадщини, її склад, а також права та обов'язки, які не входять до складу спадщини. Вміти визначити час і місце відкриття спадщини. Розуміти особливості спадкування окремих видів майна та прав.	усне опитування, тестування, кейси
4/2	Тема 3. Спадкування за заповітом.	Знати поняття заповіту та умови його дійсності, види заповітів, їх зміст, вимоги до форми та порядку посвідчення, внесення змін та скасування. Розуміти підстави недійсності заповіту. Вміти складати проект заповіту.	усне опитування, тестування, кейси
4/2	Тема 4. Спадкування за законом.	Знати підстави для набуття права спадкування за законом. Розуміти черговість спадкування за законом та порядок зміни черговості одержання права на спадкування. Знати порядок спадкування за правом представлення. Вміти визначити розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.	усне опитування, тестування, кейси
4/2	Тема 5. Здійснення права на спадкування. Виконання заповіту. Оформлення права на спадщину.	Знати способи та строки прийняття спадщини. Розуміти порядок переходу права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Розуміти процедуру поділу та перерозподілу спадщини між спадкоємцями. Знати порядок виконання заповіту та оформлення права на спадщину.	усне опитування, тестування, кейси
4/2	Тема 6. Охорона спадкового майна. Управління спадщиною.	Знати поняття, строки та способи охорони спадкових прав. Розуміти порядок управління спадщиною.	усне опитування, тестування, кейси

4/2

Тема 7. Спадковий договір.

Знати поняття та юридичну характеристику спадкового договору, вимоги до сторін, перелік істотних умов та особливості укладення. Розуміти права та обов'язки сторін цього договору. Усвідомлювати місце спадкового договору в системі цивільно-правових договорів. Знати особливості спадкового договору з участю подружжя. Вміти скласти проект спадкового договору.

усне опитування, тестування, кейси

Літературні джерела

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.06.2023).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 10.06.2023).
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 10.06.2023).
4. Про нотаріат: Закон України від 02 вересня 1993 р. № 3425-XII зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
5. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України 22 лютого 2012 р. № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
6. Про затвердження Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. №491. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
7. Про затвердження Положення про Спадковий реєстр: Наказ Міністерства юстиції України від 07 липня 2011 р. №1810/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0831-11#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
8. Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо розгляду справ у спорах, що виникають із спадкових правовідносин. Затверджено на нараді суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду 25 листопада 2019 року. Київ, 2019. Вип. 4. 43 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/ogljad_KCS.pdf (дата звернення: 01.06.2023).
9. Code Civil des Français. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT00000607072> (дата звернення: 01.06.2023).
10. Code civil. Version consoledeeau 1 septembre 2013. URL: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEG1TEXT000006070721> (дата звернення: 01.06.2023).
11. Civil code of the Republic Of Lithuania (2000, July 18). URL: <https://e->

seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.245495 (дата звернення: 01. 06. 2023).

12. Graždanskyj kodeks Cheskoj Respublyky [Civil Code of the Czech Republic]. (2012, February 03). URL: http://juristpraha.cz/ru/89_2012_rus (дата звернення: 01. 06. 2023).

13. Kodeks cywilny Rzeczpospolitej Polskiej: Ustawa z dnia 23.04.1964. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf> (дата звернення: 01. 06. 2023).

Література:

Основна література:

14. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.
15. Кухарев О. Є. Аналіз судової практики розгляду цивільних справ про спадкування: практичний посібник. Друге видання. Київ: Алерта, 2020. 362 с.
16. Кухарев О. Спадкове право України: підручник. Київ, Алерта, 2020. 362с.
17. Спадкове право України: посібник. Київ, Алерта, 2020. 362с.
18. Спасибо-Фатєєва І.В. Спадкове право крізь призму судової практики : монографія. Київ, Екус, 2022. 536с.
19. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій / За заг. Ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої / Навчальний посібник. Київ, Екус. 2022. 640 с.
20. Шишка Р. Спадкове право України: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.
21. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця ; [наук. ред. М. М. Хоменко]. Київ : Юрінком Інтер, 2019 . Т. 2 / [О. О. Кот та ін.]. 6-те вид., перероб. і допов. 2019. 1046 с.

Допоміжна література:

22. Ватрас В. А. Міжнародні та національні джерела спадкового права: до питання про визначення змісту. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, 2021, С. 97-101.
23. Герасимчук А. Розмежування судового розгляду спадкових справ та нотаріального порядку оформлення спадщини. Збірник тез ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні» (м. Хмельницький, 7 грудня 2020 року), 2020. С.42-45.
24. Дзера І. О. Теоретичні та практичні проблеми захисту права власності в спадкових правовідносинах. Вісник Національної академії правових наук України. 2020. Т. 27. № 3. С. 115-132.
25. Довгерт А. С. Рекодифікація Цивільного кодексу України: основні чинники і передумови для старту. Право України. 2019. № 1. С. 27 – 41.
26. Дякович М.М., Михайлів М. О., Коссак В. М. Особливості права спадкування дітей, народжених у результаті штучного запліднення. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Vol. 27, No. 4, 2020. P. 214-230.
27. Заїка Ю.О. Напрямки оновлення спадкового законодавства України. Вісник національної академії правових наук України. Вип. 27. 2020. № 1. С. 84 – 99.
28. Заїка Юрій. Договір на управління спадщиною. Підприємство, господарство і право. 2020. №7. С. 29-34.
29. Заїка Ю. Механізм регулювання майнових правовідносин, що виникають після відкриття

- спадщини. Підприємництво, господарство і право. Випуск 6. 2021. С.23-28.
30. Зінкевич Ю.Є. Особливості нотаріального договору про зміну черговості одержання права на спадкування. Часопис цивілістики. 2021. Випуск 40. С.35-39.
31. Кірик А.Ю. Проблеми правового регулювання секретного заповіту. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2019. Випуск 58. Том 1. С. 119-123.
32. Коротюк О. В. Заповіти: зразки нотар. док. Київ: ОВК, 2018. 44 с.
33. Косяченко К. Е. Особливості здійснення спадкування за законом: аналіз законодавства. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 2. 2022. С.33-36.
34. Кравчик М.Б. Особливості розвитку спадкового договору та вплив іноземного законодавства на його формування. Науковий журнал Одеського державного університету внутрішніх справ «Південноукраїнський правничий часопис». Випуск 4,ч.2. 2019. С.121-125.
35. Кравчик М.Б. Перспективи розвитку форми заповіту. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. № 3. С. 34-38.
36. Кравчик М.Б. Становлення інституту спадкового договору: Матеріали міжнародна науково-практичної конференція «Інтеграція юридичної науки і практики в сучасних умовах», м. Запоріжжя, Класичний приватний університет Академія «БОЛАШАК» (Казахстан) 23-24 серпня 2019 року. С. 29-32.
37. Кравчик М.Б. Форма заповіту за законодавством України та законодавством зарубіжних держав Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : Матеріали XXIV звітної науково-практичної конференції, м. Львів, ЛНУ ім. Івана Франка. 7-8 лютого 2019 року, І частина. С. 166-169.
38. Куриленко С. О. Охорона спадкового майна в системі взаємодії норм цивільного і нотаріального законодавства України. *Juris Europensis Scientia*. 2021. Випуск 3. С. 24-28.
39. Кухарев О. Є. Ключові питання адаптації спадкового законодавства України до законодавства країн Європейського Союзу. *Європейські перспективи*. 2019. № 2. С. 181- 187.
40. Кухарев О. Є. Особливості спадщини як об'єкта цивільних прав. *Правова держава*. 2021. №42. С.164-170.
41. Кухарев О. Є. Правовий статус внука спадкодавця під час спадкування за законом у спадковому праві України. *REOS*. 2019. № 1. С. 94-98.
42. Кухарев О. Є. Принципи спадкового права як визначальні засади подальшого оновлення спадкового законодавства України. *Часопис Київського університету права*. 2021. №1. С. 163-167.
43. Кухарев О. Є. Теоретичні та практичні аспекти тлумачення заповіту як спеціального способу захисту прав спадкоємців. *Часопис цивілістики*. 2020. Вип. 39. С. 17-23.
44. Кухарев О. Є. Теоретичні та практичні проблеми диспозитивності у спадковому праві : монографія. Київ : Алерта, 2019. 498 с.
45. Кухарев О. Є. Форми цивільно-правової відповідальності у сфері спадкового права // Модернізація цивільно-правової відповідальності. Матвеевські цивілістичні читання. Матеріали між. наук.-практ. конф. Київ, 18 жовт. 2019 р. / Р. А. Майданик, В. В. Цюра та ін.; відп. ред. Р. А. Майданик. К., 2019. С. 115-119.
46. Кухарев О. Сутність права на обов'язкову частку у спадщині у спадковому праві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 2. С. 11-15.
47. Кухарев О. Теоретичні та практичні проблеми диспозитивності в спадковому праві: монографія. / О. Є. Кухарев. Київ: Алерта, 2019. 498 с.
48. Лукасевич-Крутник І. С. Нотаріальне посвідчення заповітів в умовах рекодифікації цивільного законодавства України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 4. С. 91– 96.

49. Михайлів М. О. Правова природа права на спадкування в міжнародному приватному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №4. С. 165-168.
50. Михайлів М. О. Усунення від права на спадкування у відносинах міжнародного спадкування. *Visegrad Journal on Human Rights*. №4, 2021. С.151-155.
51. Михайлів М. О. Межі здійснення права на вчинення заповіту. *Правова позиція*. №2 (31), 2021. С.55-59.
52. Михайлів М. О. Правова природа заповіту подружжя: порівняльно-правовий аналіз. *The legal nature of marital testament: comparative law analyzes. Recht der Osteuropäischen Staaten*. 2021. № 6. С. 54-61.
53. Михайлів М. О. Правова природа секретного (таємного) заповіту в міжнародному приватному праві. *Юридичний вісник*. 2021. №2. С. 118-124.
54. Михайлів М. О. Правова природа управління спадщиною в міжнародному приватному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №2. С. 55-58.
55. Михайлів М. О. Правове регулювання відповідальності спадкоємців за боргами спадкодавця за законодавством України та іноземних держав. *Юридичний вісник*. 2022. № 1. С. 78-85.
56. Михайлів М. О. Правова природа заповідального покладення: порівняльно-правовий аналіз. VII Юридичні могилянські читання : Всеукр. наук.-практ. конф. (Миколаїв, 8-12 лист. 2021 р.) Миколаїв, 2021. № 5. С. 26-29.
57. Михайлів М. О. Проблеми у сфері правового регулювання спадкування за законом: цивільно-правові аспекти. *Юридичний вісник*. 2020. №5. С. 79-87.
58. Михайлів М. О. Спадкування за заповітом в умовах рекодифікації цивільного законодавства України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №10. С. 22-26.
59. Михайлів М. О. Усиновлені як спадкоємці за законом: порівняльно-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2021. № 6. С. 54-60.
60. Михайлів М. О. Національне законодавство як джерело правового регулювання міжнародних спадкових відносин. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Випуск 3, С.229-235.
61. Оновлення договірної регуляції приватноправових відносин в Україні: монографія/ за заг. ред. А.Б. Гриняка, О. О. Кота, М. Д. Пленюк. Київ: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 488 с.
62. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія; за ред. проф. Довгерта А.С. і проф. Харитонова Є.О. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 674 с.
63. Рубан О. Усунення від права на спадкування одного з батьків. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Право. 2022. № 69. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/issue/view/15263> (дата звернення: 01.06.2023).
64. Самойлова І. Спадковий договір: правова природа за законодавством України та країн Європи. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 54-59.
65. Сердечна І.Л. Черговість спадкування за законом: поняття та особливості застосування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 1. С. 191-194.
66. Солонько М. Ф. Основні положення здійснення права на прийняття спадщини. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2010. Вип. 2 (49). С. 241– 246.
67. Труфанова Юлія, Яценко Христина. Спадковий договір: гармонізація з правом Європейського Союзу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. №2. С.115-120.
68. Уразовська О.С. Спадкування права на земельну ділянку за законодавством України:

автореф. дис канд. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2019. 20 с.

69. Чорна Ж. Окремі питання заповіту з умовою. Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації» (м. Хмельницький, 17 травня 2019 року). [у 2-х част.]. Частина 2., 2019. С. 260-264.

70. Шаповал Л. Щодо необхідності вдосконалення положень про заповіт з умовою. Law. State. Technology, 2021. №3. С.54-58.

71. Ярошевська Т. В., Артеменко Д. С. Правовий статус онуків у процесі спадкування за законом. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2021. №29. С. 227-233.

72. Dikovska I. A., Prytyka I. D. Inheritance of a share in a limited liability company under Ukrainian law. Journal of Advanced Research in Law and Economics. 2019. Vol. 10, No 2. P. 528-532.

73. Kirillova E. A. Digital inheritance of social media accounts / E. A. Kirillova, A. V. Pavlyuk, O.E. Blinkov [et al.]. International Journal of Engineering and Advanced Technology. 2019. Vol. 8, No 4. P. 963-967.

74. Spivack C. Broken links: A critique of formal equality in inheritance law. Wisconsin Law Review. 2019. No 2. P. 191-211.

Політика оцінювання

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
	(ректорська контрольна робота)	(підсумкова оцінка за КППЗ)	
20 %	40 %	40 %	100%
1. Опитування під час занять (Тема 1-4 по 10 балів) = 40 балів. 2. Письмова робота = 60 балів.	1. Опитування під час занять (Тема 5-7 по 10 балів) = 30 балів. 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Активна участь у тренінгах = 20 балів. 2. Написання КППЗ на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів.	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом